

Katon purkuun apu yksityisiltä puominosturiautoilta
– palopesäkkeet purun seassa saatiin kuriin

Varjelus mukana Valamon palossa

Valamon luostarin palossa Heinävedellä Etelä-Savossa oli ainekset isompaankin. Onni kuitenkin onnettomuudessa: ihmishenkiä ei menetetty, arvorakennus pelastui täystuholta ja mittamattoman arvokkaat taidearteet saatiin suojaan. Ortodoksisen kirkon arkkipiispa Leo kiittää pelastusmiehistöä esimerkiksi toiminnasta. Palon jälkeisenä päivänä luostarin kirkossa pidetyssä palveluksessa kiitettiin myös varjelusta, joka oli mukana uhkaavassa palossa.

Teksti ja kuvat: Launo Päivätie

Sunnuntaina 18. maaliskuuta Valamon luostarissa tapahtui se, mitä on pelätty: tuli oli päässyt irti luostarin kolmikerroksissa puisessa pääarakennuksessa. Hätäkeskus sai ilmoituksen palosta klo 17.17.33. Tietäen kohteen riskit ja uhkat sinne lähdettiin heti suurella vasteella.

Ensimmäisenä paikalle ennätti Karvion VPK kuuden sammutusmiehen vahvuudella. Seuraavina tulivat Heinäveden ja Vihtarin vapaapalokunnat. Vajaa tunti hälytyksestä palopaikalle tuli ensimmäinen vakinainen yksikkö Pohjois-Savon puolelta Varkaudesta.

Heinävesi sijaitsee kolmen pelastuslaitoksen rajalla. Se on Etelä-Savon pelastuslaitoksen aluetta, mutta rajoittuu Pohjois-Savoon ja Pohjois-Karjalaan. Pelastuslaitokset toimivat alueella tiiviissä yhteistyössä. Luostaripalossa oli sammuttajia paikallisten vapaapalokuntien lisäksi Joensuusta, Outokummusta, Liperistä, Viinijärveltä, Varkaudesta ja Piekämäeltä sekä varamiehistöä Rantasalmelta ja Jäppilästä, yhteensä 57 henkilöä. Sammutustöitä johti paikan päällä Pohjois-Karjalan

päivystävä palomestari *Tenho Raatikainen* Joensuusta apunaan Etelä-Savon *Ilpo Hartikainen* Piekämäeltä.

Munkitkin alkusammutuksessa

Luostarissa on munkeista ja henkilökunnasta koulutettu sammutusryhmä. Se oli jo aloittanut alkusammutuksen ja arvotavaroiden evakuoinnin ennen Karvion VPK:n tuloa.

– Luostarin väki toimi esimerkillisesti, ihan niin kuin heitä on opetettu, pelastustoimiin osallistuneet ammattilaiset kiittävät.

Ensimmäisten sammutusmiesten ehdittyä paikalle, ei rakennuksen kolmanteen kerrokseen ollut enää menemistä. Se oli jo täyden palon vaiheessa ja savuraja toisen kerroksen katossa. Savusukeltajat joutuivat perääntymään ovelta takaisin.

Rakennuksen kolmas kerros oli lautarakenteinen ja purutäytteinen. Se oli rakennettu kaksikerroksisen hirsirakennuksen päälle myöhemmin.

Sammutustöitä haittasi konesaumattu peltikatto, jota ei palokuntien kalustolla saatu poistettua. Palo eteni purueristeissä peltikaton alla. Pelastuslaitoksen nostolava-autoja ei ole suunniteltu koneelliseen purkutyöhön, ne ovat henkilönostimia. Esimerkiksi Varkauden nostolava-autossa ei ole kiinteitä purkutyöhön soveltuvia laitteita. Pelastushenki-

Arkkipiispa Leo kiitti pelastusmiehistöä erinomaisesta työstä.

löstön työturvallisuutta ei vaarannettu laittamalla miehiä katolle sammutustöihin.

– Alusta alkaen oli selvää, että se olisi ollut liian iso työturvallisuusriski, palomestari Hartikainen selvittää.

Sammutusmiehistön tehtävänä oli pitää palo kurissa raskaan purkukaluston tuloon saakka. Yksityiset puominosturiautot saatiin paikalle Varkaudesta ja Joensuusta.

– Kun katto saatiin auki ja kuumat savukaasut ulos, sammutus oli sen jälkeen sipistelyä, Etelä-Savon pelastuspäällikkö Jyri Silmäri kertoo.

Valamon palossa kokeiltiin menetelmää, jossa puominosturin päässä ollutta purkukouraa ohjattiin kauko-ohjaimella palokunnan nostolava-auton lavalta.

– Sieltä näki hyvin katolle ja työ sujui, Silmäri toteaa.

Pumppuasema sai tulikasteen

Operatiivinen johto joutui hyvin pian päättämään, kuinka sammutustyössä edetään. Sammutetaanko paloa runsaalla vedellä, vai

annetaanko kolmannen kerroksen palaa hallitusti alempien kerrosten vesivahinkojen minimoimiseksi.

– Päätettiin käyttää vettä, vaikka vahinkoja tulee. Jos palo olisi karannut alempiin kerroksiin, sitä olisi ollut vaikea enää pidätellä, Hartikainen selvittää.

Vesi ei tuottanut ongelmia. Sitä saatiin luostarin pihalla olevalta pumppaamolta. Letkut vedettiin myös läheiseen Juojärveen.

Suomen pienimmäksi paloasemaksi kutsuttu pumppaamo on rakennettu nimenomaan erityiskohteen suojelua varten. Nyt se sai tulikasteensa. Pumppuasemalla on myös varustus luostarin sammutusryhmää varten.

– Kiireessä kypärät jäivät kuitenkin hyllylle,

alkusammutukseen osallistunut luostarin taloudenhoitaja *isä Viktor* naurahtaa.

Yläkerta paloi kuin kynttilä

Palo saatiin rajattua rakennuksen kolmannen kerroksen osin sen rakenteiden ansiosta. Lautarakenteinen yläkerta paloi kuin kynttilä, suurin kuumuus kohdistui taivaalle.

Onni onnettomuudessa oli myös, että palo oli alkanut yläkerrasta. Sen etenemistä alempiin kerroksiin oli helpompi torjua kuin jos palo olisi tapahtunut alhaalta ylöspäin. Myös olosuhteet olivat palokuntien puolella. Sää oli tyyni, tuuli ei lisännyt palon voimaa, eikä painanut tulta lähellä olevia toisia puurakennuksia kohti.

Tätä on osattu pelätä. Tuli pääsi irti Valamon luostarin kolmikerroksisen päärakennuksen ylimmässä kerroksessa.

Purkukalustoa kaivattaisiin

Sammutustöihin osallistuneilla pelastuslaitoksilla on jo käyty jälkikritiikkiä siitä, mitä olisi voitu ehkä tehdä toisin.

– Peltikaton purkamiseen soveltuva kalusto olisi ehkä pitänyt pyytää paikalle aikaisemmassa vaiheessa, palomestari Ilpo Hartikainen pohtii.

Yhdelläkään paikalla olleesta kolmesta pelastuslaitoksesta ei ole riittävän ylös ulottuvaa purkukalustoa, vaan se jouduttiin tilaamaan yksityisiltä urakoitsijoilta Varkaudesta ja Joensuusta.

– Siinä on aina viive, kun kalusto ei ole lähtövalmiina hälytystehtäviin. Se voi olla työmailla, talvella sitä voidaan joutua lämmitämään ennen kuin sillä päästään liikkeelle.

Hartikainen tietää hyvin, että uuden kaluston hankinta on rahasta kiinni.

– Siinä voisi olla kehitysideaa, että hankittaisiin tällaista kalustoa pelastuslaitosten yhteistyötä lisäämällä. Aina lähtövalmiudessa oleva kalusto tulee paikalle nopeammin pitemmästäkin matkasta.

Valamo huolena jo pitkään

Entinen Heinäveden kunnan palopäällikkö, Etelä-Savon pelastuslaitoksen palomestari Raimo Ikonen tuntee Valamon paloturvallisuusriskit kymmenien vuosien takaa. Hän on muun muassa vastannut luostarin sammutusryhmän kouluttamisesta.

– Vanha munkkien asuntola oli aikanaan oikea ruutitynnyri. Munkeilla oli siellä omia keittolevyjä ja he polttivat huoneissaan kynttilöitä. Pieniä palonalkuja siellä joskus sattui, mutta niissä oli varjellus mukana.

Myös luostarin lämpölaitos sijaitsi ennen munkkilan yhteydessä. Paloturvallisuudelle oli iso edistysaskel, kun se rakennettiin muista rakennuksista erilleen.

Luostarin uudet rakennukset vastaavat tämän päivän paloturvallisuusvaatimuksia, mutta vanhoissa on Ikosen mukaan toivomisen varaa.

Ennen konesaumatus peltikaton purkukaluston paikalle tuloa luostaripaloa rajoitettiin Joensuusta ja Varkaudesta tulleiden nostolava-autojen avulla.

Heinäveden VPK:n Heikki Liukko (vas.) ja Karvion VPK:n Tuomo Hartikainen saivat hieman henghättää vakinaisten palokuntien ehdittyä paikalle. Karvion ja Heinäveden vapaapalokunnat ehtivät palopaikalle ensimmäisinä.

Rikostutkinta palonsyystä

Ensi alkuun palon syyksi arveltiin sähkölaitevikaa. Hyvin pian poliisin ja pelastuslaitoksen tutkijoille kuitenkin heräsi epäily, että yhdessä päärakennuksen pönttöuuneista olisi pidetty tulta, vaikka uunit ovat olleet käyttökiellossa jo vuosia.

Palo on todennäköisesti saanut alkunsa rakennuksen kolmannesta kerroksesta savuhormin lattian läpiviennin kohdalta. Hormissa on sillä kohtaa halkeama, josta

kipinät tai savukaasut ovat sytyttäneet lattian purueristeet. Palon alku on voinut kyteä eristeissä pitkään.

Poliisi epäilee tulta pidetyn alakerran huoneistossa, jossa asui luostarissa talkootyössä ollut venäläisperhe. Heidän oli määrä muuttaa asunnosta maaliskuun lopulla.

Poliisi on kuullut useita henkilöitä, mutta kaikki ovat kiistäneet pitäneensä tulta uuneissa.

Päätökset luostarin jälleenrakentamisesta tehdään poliisin tutkimusten ja vakuutuspäätösten jälkeen.

Palon jälkeisenä päivänä Valamossa vierailut Suomen ortodoksisen kirkon arkkipiispa Leo uskoi, että tuhoutunut päärakennus kunnostetaan entistä ehommaksi.

– Aikataulua en osaa vielä sanoa, mutta mahdollisimman pian kuitenkin. ■

Poliisin ja pelastuslaitoksen tutkijat paikallistivat todennäköiseksi palon syttymispaikaksi hormin halkeaman toisen ja kolmannen kerroksen välipohjan kohdalla.

1840-luvulta peräisin olevan puurakennuksen portaikot ovat kuiluja, joiden kautta isojen kalusteiden evakuoiminen oli vaikeaa.

Isä Viktor osallistui muun luostarin väen kanssa alkusammutukseen. Sitä varten luostarin pihalla on pumppuasema varusteineen.

– Mutta rahastahan se on kiinni heilläkin.

Luostaripalon sattuessa Ikonen oli lomamatkalla Kanarialla, mutta pysyi internetin ansiosta ajan tasalla luostarinmäen tapahtumista.

– Heti kun sain tekstiviestin, että Valamosa palaa, valtasin hotellin internetin käyttööni.

Vaikka Ikonen on henkeen ja vereen palomies lomallaankin, hän ei kaivannut mukaan luostarin sammutukseen.

– Ainahan se tällainen kihelmöittää, kun on ollut alalla näinkin pitkään. Mutta luostan täysin poikiin. He hoitavat asiat ammatitaidolla, Ikonen sanoo lomamatkalta kotiututtuaan. ■

*Lue juttu Suomen pienimmistä paloasemista ja Valamon luostarin paloturvallisuudesta. Juttu on julkaistu Pelastustiedossa 1/2006.
www.pelastustieto.fi > arkisto > lehtiarkisto*

Valamon luostarissa on Suomen pienin paloasema. Päärakennuksen palossa se sai tulikasteensa.

Kolmen pelastuslaitoksen ja hätäkeskuksen välinen yhteistyö osoitti toimivuutensa

Heinävedellä, Valamon luostarissa pidettiin syyskuun lopulla harjoitus, joka testasi Etelä-Savon, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan pelastuslaitosten ja hätäkeskusten välistä yhteistyötä. Harjoitus oli näiden pelastuslaitosten ensimmäinen yhteinen harjoitus pelastusalueiden toiminnan käynnistymisen jälkeen. Samalla annettiin potkua luostarin omalle sammutusryhmälle.

Teksti: Vesa Toikka
Kuvat: Raimo Ikonen

Harjoituksessa talkoolaisten talon alakerassa syttyi tulipalo. Huoneiston alakerassa oli ovi raollaan, ja palokaa-sut pääsivät leviämään nopeasti myös yläkertaan. Palo levisi ylöspäin huoneiston särkyneen ikkunan kautta. Useissa huoneissa oli ihmisiä, osa loukkaantuneita.

Harjoitukseen osallistui noin 150 ihmistä: Karvion, Heinäveden ja Vihtarin VPK, Heinäveden sairaankuljetus, Varkaus P3, Savonlinna P3, Liperin, Outokummun, Varkauden ja Leppävirran palokunta ja Etelä-Savon, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan hätäkeskus, poliisi, Pohjois-Karjalan prikaati, Heinäveden terveyskeskus sekä Valamon luostarin sammutusryhmä.

Harjoituksen suunnittelijana toimi Heinäveden VPK:n yksikönjohtaja Lasse Ikonen, joka

on tehnyt harjoituksessa testattavana olleen Valamon pelastussuunnitelman. Edellinen vastaava harjoitus pidettiin Valamossa yli kymmenen vuotta sitten.

Valamon sammutusryhmä ei savusukella, mutta voi tarvittaessa osallistua ulkoa päin tehtäviin sammutuksiin.

– 80-luvun alusta alkaen Valamolla on ollut sammutussuunnitelma, mutta nyt tein pelastussuunnitelman, jossa on käytännön ohjeita, mitä missäkin on, miten pitää toimia missäkin tilanteessa ja mihin evakuoidaan, Ikonen luettelee.

Ikonen on tehnyt pelastussuunnitelman myös Heinäveden terveyskeskukselle. Parhailleen hän opiskelee sairaanhoitajaksi.

Harjoittelulla vauhtia ryhmään

Valamossa on lähemmäs useita puurakennuksia, joissa on mitaamattoman arvokkaita ikoneita. Rakennuksissa ei ole sprinklereitä, vain palovaroittimia. Alueella vieraillee vuodessa arviolta noin 160 000 matkailijaa.

Valamossa on oma sammutusryhmä, joka ei kuitenkaan ole pitkään aikaan toiminut. Harjoituksella annettiin potkua ryhmän uudelleen käynnistettyyn toimintaan. Ikonen mukaan harjoituk-

sia tullaan jatkossakin järjestämään, sillä intoa tuntui olevan.

– Valamon sammutusryhmä ei savusukella. He ovat jo melko vanhoja. Mutta he voivat onnettomuuden sattuessa sammuttaa rakennuspaloja ulkoapäin, siirtää ikoneita ja olla mukana evakuointi- ja ensiaputehtävissä, Lasse Ikonen arvioi.

Ryhmällä on pumppuasema, jota myös leikkisästi kutsutaan maailman pienimmäksi paloasemaksi. Sieltä löytyy letkuja, liittimiä ja henkilökohtaisia suojaimia noin kymmenelle miehelle.

– Harjoitus täytti tehtävänsä. Pieniä puutteita tuli esiin, joita pyritään korjaamaan, Ikonen arvioi.

Savonlinnan palopäällikkö Jyri Silmärin mukaan Virve toimi kohtuullisesti. Kuuluvuusongelmia ei ollut, mutta ryhmiä puuttui osalta.

– Pelastussuunnitelma saatiin testattua ja aktivoitua uutta sammutusryhmää, joka vaikuttaa innostuneelta. Se ei ole ollut kovin aktiivinen ryhmä, mutta nyt jäi siemen itämään, Silmäri uskoi.

Todellista rajaseutua

Heinävesi on Etelä-Savon pohjoisnurkassa. Savonlinnasta Heinäveden keskustaan on matkaa noin 88 kilometriä, Joensuusta noin 75 kilometriä ja Varkaudesta noin 50 kilometriä. Heinäveden keskustasta on Valamoon noin 30 kilometriä. Valamon lähin VPK on Karvion VPK, joka toimii Karvion kanavalla, 10 kilometrin päässä.

Pelastuslaitosten välinen yhteistyö on tuttua Heinävedellä. Heinäveden VPK:lla on vuodessa noin 200 tehtävää, joista noin

Yhteisharjoituksessa testattiin myös pelastuslaitosten ja hätäkeskusten yhteistoimintaa. Mukana oli mm. Leppävirran palokunta.

Pelastuslaitosten välinen yhteistyö on Heinävedellä tuttua, minkä harjoituskin osoitti.

50 on joukkuelähtöjä. Näihin tehtäviin P3 tulee usein Varkaudesta, joka on paljon Savonlinnasta lähempänä.

Varkaudesta Joensuuhun kulkevalta valtatie 23:ltä hätäkeskukseen soitettu avunpyyntö aiheuttaa toisinaan tyypillisen kännykkäpulman, kun soittaja ei

tiedä sijaintiaan kovinkaan tarkasti. Ongelma on ratkaistu lähettämällä yksiköt ajamaan valtatietä vastakkaisista suunnista, jostain kohtaa avuntarvitsija löytyy. Nykyisin hätäkeskukset pystyvät aiempaa paremmin paikallistamaan kännyköiden sijaintia.

Heinäveden palvelualueella toimivan, Etelä-Savon pelastuslaitoksen palomestarin Raimo Ikosen mukaan hätäkeskukset pystyvät sujuvasti hälyttämään myös yksiköitä, jotka ovat toisella alueella. Niillä on tiedossa naapurialueitakin koskevia hälytysvasteita.

Pelastuslaitoksilla on Ikosen mukaan erilaisia käytäntöjä, mutta harjoitukset selventävät kuvioita. Valamon harjoitus täyttikin hänen mielestään tehtävänsä. Vastaavanlaisia harjoituksia vain pitäisi olla enemmän. ●

Kotitapaturmien ehkäisykampanja pyytää Turvallisuusteko 2006 -ehdotuksia

Kotitapaturmien ehkäisykampanja pyytää ehdotuksia vuoden 2006 Turvallisuusteko-palkinnon saajasta.

Kampanja myöntää palkinnon merkittävälle koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyä edistäneelle toteutukselle tai alkavalle toiminnalle. Palkinnon myöntämisessä otetaan erityisesti huomioon toteutukset, joilla on edistetty tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisyn yhteistyötä kunnassa.

Palkinto on 5 000 euroa.

Turvallisuusteko-ehdotukset on lähetettävä 31. maaliskuuta 2006 mennessä osoitteeseen:

Joona Vuorenpää
Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto
Bulevardi 28 / PL 214
00121 Helsinki
joona.vuorenpaa@vakes.fi

Turvallisuusteko-palkinnon saaja julkistetaan Tapaturmatärskyillä toukokuussa 2006.

Vuoden 2005 Turvallisuusteko-palkinto myönnettiin

Etelä-Savon Pelastuslaitoksen toteuttamalle kotitapaturmien ja palokuolemien ehkäisyprojektille. Etelä-Savon Pelastuslaitos on tehnyt merkittävää kotitapaturmien torjuntatyötä vanhusien turvallisuuden hyväksi. Kunniamaininnan sai Folkhälsanin ”Tvärsäkert på Sydspetsen” -projekti.

Turvallisuusteko-kilpailun taustalla on koti- ja vapaa-ajan tapaturmien suuri määrä. Joka päivä Suomessa sattuu yli 2 000 vammaan johtavaa kotitapaturmaa.

Joka päivä niissä menehtyy kuusi ihmistä.

Kotitapaturmien ehkäisykampanjan toimijoina ovat sosiaali- ja terveysministeriö, sisäasiainministeriö, Kansanterveyslaitos, Terveystieteiden tutkimuskeskus, Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto, Punainen Risti ja Suomen Kuntaliitto.

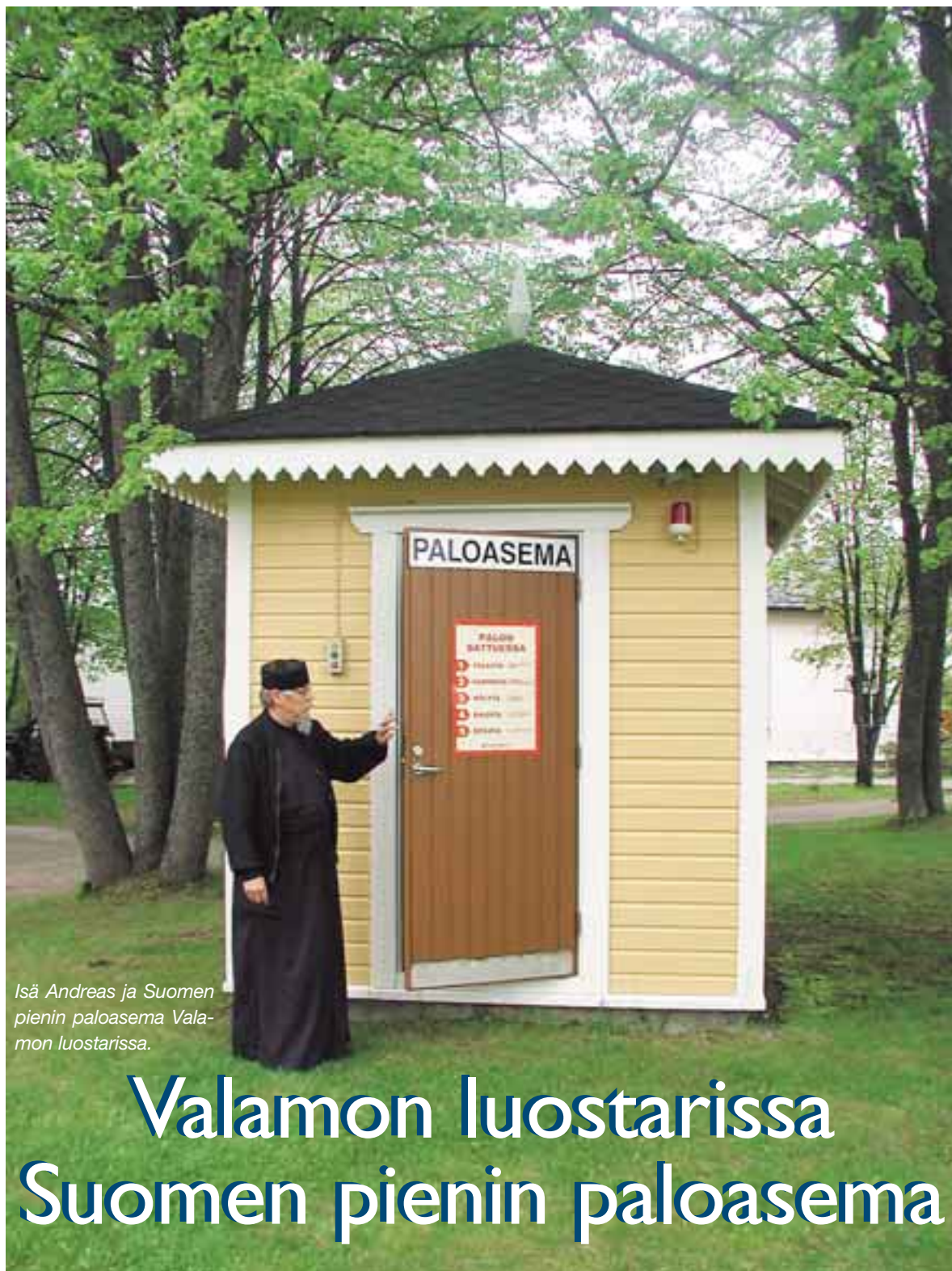
Lisätiedot:

Kuntayhteistyön toteuttamisesta saa lisätietoja Turvallinen kunta -oppaasta (www.kotitapaturma.fi, linkki ladattavat aineistot).

- Tiedotuspäällikkö Joona Vuorenpää, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto, p. (09) 6804 0254, joona.vuorenpaa@vakes.fi
- Ylitarkastaja Merja Söderholm, sosiaali- ja terveysministeriö, p. (09) 160 74028, merja.soderholm@stm.fi

Ihmisellä on vain yksi henki

**KOTITAPATURMIEN
EHKÄISYKAMPANJA**

*Isä Andreas ja Suomen
pienin paloasema Vala-
mon luostarissa.*

Valamon luostarissa Suomen pienin paloasema

Teksti ja kuvat: *Esa Aalto*

Mittaamattoman arvokasta esineistöä sisältävän Valamon luostarin paloturvallisuudesta on pyritty pitämään huolta mahdollisimman tarkoin jo etukäteen. Luostarista löytyy Suomen pienin ”paloasema”, jossa on

pelastusvälineistöä yhdeksälle sammutusmiehelle. Tämä alkusammutusjoukko pyritään kokoamaan luostarissa asuvista munkeista.

Luostarin laitosmies *Seppo Puranen* kertoo, että luostarialueella on kaikkiaan 40 000 kuutiota lämmitettyä tilaa. Luostaria varten on aikanaan tehty turvallisuussuunnitelma, mutta se on jo vanhentunut, ja uuden pelastuslain mukainen pelastussuunnitelma on tehty.

Isä Andreas on yksi niistä munkkiveljestön jäsenistä, jotka osallistuvat palontorjuntatyöhön.

– Myös vakuutusyhtiöltä olemme jo nyt saaneet apua paloturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä, koska viime vuosien aikana luostarialueelle on tullut uusia rakennuksia.

Vakuutusyhtiölle luostarin vakuuttaminen on merkittävä asia, sillä luostarin rakennusten vakuutusarvoksi on laskettu 11,5 miljoonaa euroa ja luostarin esi-

neistölle ei ole edes tarkkaa vakuutusarvoa voitu laskea.

– Koko vakuutusarvon on joskus arvioitu olevan yli 100 vanhaa miljoonaa eli markkaa, Andreas kertoo.

– Vakuutusyhtiö ei luostarin sen enempää patista huolehtimaan nykyistä paremmin turvallisuudesta, mutta eräänä yksittäisenä asiana voidaan todeta, että kameravalvontaa vaadittaisiin kenties enemmän, hän sanoo.

Hätäkeskusuudistuksen jälkeen hätäilmoitus luostarista menee nyt Mikkeliin aikaisemman Varkauden sijaan, mutta hälytyskokeilut ovat toimineet hyvin ja siltä osin kaikki on kunnossa.

Kymmenisen vuotta sitten rakennettiin läheisen Juojärven rantaan pumppaamo, josta on

Koko vakuutusarvon on joskus arvioitu olevan yli 100 vanhaa miljoonaa eli markkaa

vedetty vesijohto muutaman kymmenen metrin päähän paloasemalle. Paloasemalla on erilaisen sammutusvälineistön lisäksi myös 60 metriä paloletkua, joka riittää suojaamaan läheiset rakennukset. Tosin puiset rakennukset ovat hyvin alttiita tulelle ja päätalon laudoituksen alla on myös tuolta. Näin tuhoutumisriski on tulipalon sattuessa hyvin suuri ja varsinaiselle palokohteelle on mahdollisesti hyvin vähän tehtävissä, mutta alkusammutusjoukotkin voivat suojella muita rakennuksia.

Karvion VPK:sta apu nopeimmin

Luostarissa lähdetään kuitenkin siitä, että pääasiassa turvaututaan läheisen Karvion VPK:n apuun. VPK käykin pari kertaa vuodessa harjoittelemassa Valamossa ja samalla harjoituksiin osallistuvat myös munkeista koottu ensisammutusryhmä. Tosin tässä mielessä parantamiseen varaa olisi. Isä Andreas sanoo, että munkkien osallistuminen harjoituksiin saisi olla suurempikin. Monella alkaa hänen mukaansa olla myös fyysisiä esteitä osallistua toimintaan.

Alkusammutuskalustoa on sijoitettu kaikkiin luostarialueen kiinteistöihin. Sammutuspeittoja ja sammuttimia löytyy joka talosta.

Myös koko henkilökunnalle järjestetään säännöllisesti alkusammutuskoulutusta ja pelastusharjoituksia. Harjoituksen järjestelyistä huolehtii Heinäve-

den palokunta.

– Henkilökunta kokonaisuudessaan on ollut hyvin motivoitunutta alkusammutuskoulutuksessa, mutta erityisesti oma-toimista kouluttautumista saisi olla enemmän, Andreas sanoo.

– Kaiken kaikkiaan me tarvitsemme kyllä enemmän erikoiskoulutusta näissä asioissa ja toimintavalmius saisi meidän sammutusjoukoilla olla nykyistä parempi, hän sanoo.

Luostariin ei tulla tekemään myöskään tulitöitä ilman asianmukaista koulutusta ja tällainen vaaditaan niin tulitöitä tekeviltä kuin siitä vastaavilta henkilöiltä.

Palovarointimet löytyvät kaikista tiloista, erityisesti majoitus-tiloissa ne ovat välttämättömät. Automaattinen palohälytys sijaitsee eniten arvoesineistöä sisältävässä kulttuurikeskuksessa. Sieltä hälytys kulkeutuu suoraan hätäkeskukseen. Palohälytys menee myös suoraan yhden munkin matkapuhelimeen sekä hotellin vastaanottopisteeseen. Yöaikaan veljestöllä on päivystys. Tulipalosta kertovat myös alueelle sijoitetut sireenit ja nämä laukaisevat myös pumppaamon toimintaan.

Tulipalon varalta luostarissa on tehty etukäteissuunnittelua mihin arvoesineistöä viedään tulipalolta suojaan.

– Jokaiselle on annettu oma tehtävä, miten pelastaa esineistöä, Andreas kertoo.

Sprinklerijärjestelmiä ei arvokkaan esineistön tuhoutumisen takia voida luostarissa käyttää. Muutoinkin veden käyttäminen mahdollisessa tulipalotilanteessa on hyvin tarkkaa, ettei esineistöä kovin paljon tuhoutuisi vesivahinkojen takia.

Ennaltaehkäisyä luostarissa toteutetaan piiruntarkasti, sillä esimerkiksi avotulen teko on ehdottomasti kielletty. Viimeisim-

Isä Andreas esittelee Suomen pienimmän paloaseman kalustoa. Jokaiselle sammutusjoukon jäsenelle on omat henkilökohtaiset varusteet.

mät läheltäpiti-tilanteet on luostarissa koettu 40–50 vuotta sitten.

- Silloin riskit olivat vielä suuria, kun munkit mm. käyttivät priimuskeittimiä ja sähkölämmittimiä.

Luostarissa alkusammutuskoulutusta

Karvion VPK on luostaria lähinä oleva palokunta. VPK:n päällikkö *Timo Koponen* kertoo, että luostari on pyritty mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon palokunnan harjoitustoiminnassa, mutta varautumisen suhteen on myös parannettavaa.

- Myös erityisesti päiväsaikaan pitää kantaa huolta siitä, että mahdollisen hälytyksen sattuessa porukkaa saadaan riittävästi kasaan, hän sanoo.

Heinäveden entinen palopäällikkö, nykyinen Etelä-Savon pelastuslaitoksen palomestari *Raimo Ikonen* sanoo, että Karvion VPK on kolmannen vaiheen palokunta, jonka lähtövalmius on kymmenen minuuttia ja tämä on aina toteutunut. Jopa allekin on menty.

- Karviollakin on toiminta-alueellaan paljon riskikohteita, joista Valamo on yksi. Vapaaehtois-pohjalta tapahtuvassa toiminnassa joudutaan siis paneutumaan hyvinkin monenlaisiin uhkisiin.

- Luostarin henkilökunnalle on annettu alkusammutuskoulu-

Kymmenisen vuotta sitten rakennettiin läheisen Juojärven rantaan pumppaamo, josta on vedetty vesijohto muutaman kymmenen metrin päähän paloasemalle.

Pumppaamosta vedetyt letkut kiinnitetään paloaseman seinissä oleviin liittimiin.

Valamossa arvokasta esineistöä

Valamo on Heinävedellä, Savon ja Pohjois-Karjalan rajalla sijaitseva ortodoksinen munkkiluostari, jonka historia ulottuu joidenkin arvioiden mukaan 800 vuoden päähän. Luostari on vireästi toimiva ortodoksinen kulttuurikeskus, jossa käy vuosittain yli satatuhatta vierailijaa.

Luostarissa toteutetaan käytännössä idän kristillisen kirkon rukouselämää ja hesykastista perinnettä. Jumalanpalveluksia on päivittäin kahdesta neljään ja jokainen vieras on niihin tervetullut. Kirkko on hengellisen elämän keskus ja siellä säilytetään Suomen arvokkainta, 1300 -luvulta olevaa Jumalanäidin Konevitsalaista ihmeitekevää ikonin.

tusta ja siltä osin tilanne on hyvin hallussa, mutta veljestö on varsin nihkeästi toiminnassa mukana, Raimo Ikonen sanoo.

Timo Koponen sanoo, ettei palokuntaa ole millään tavalla ohjeistettu arvokasta esineistöä sisältävän kohteen mahdollista sammutustyötä varten.

- Varmasti sellaiselle voisi olla

tarvetta. Muutoinkin palokunnan pitäisi paremmin päästä harjoittelemaan luostariin, nyt kaikki on ehkä tapahtunut liiaksi luostarin ehdoilla.

- Olen kyllä useasti pelännyt sitä päivää, jos luostariin tulee hälytys, miten sammutustyö saadaan onnistumaan, Timo Koponen sanoo. ●